

Megszűnik a lakásfenntartási támogatás

Tudnivalók az állami normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésével kapcsolatban

A költségvetési törvény elfogadásával az Országgyűlés 2014. december 15-én a normatív lakásfenntartási támogatás 2015. március 1-jével történő megszüntetéséről döntött. Ezen időponton túl az önkormányzatok saját hatáskörükben dönthetik el, folyósítanak-e támogatást a lakhatási problémákkal küzdő háztartásoknak. A 2004-ben bevezetett támogatásban eddig rendszeresen részesülő **454 866 rászoruló háztartás számára ez a kis összegű támogatás is nagy segítséget jelentett aránytalanul nagy lakhatási terheik megfizetésében.**

Adatok a lakásfenntartási támogatásról

- A támogatás nagy jelentőségű volt, mivel Magyarországon
 - 2013-ban a legelső jövedelmi ötödben a háztartások kiadásainak 28,8%-át tették ki a lakásfenntartás és energia költségei;
 - 2013 júniusában **941 ezer fogyasztó volt 30 napnál hosszabb idejű lemaradásban villamosenergia-számlájával, 646 ezer fogyasztó földgáz-számlájával, és 176 ezer felhasználó távhő-számlájával;**
 - a szegénységi küszöb alatt élők 55,6 %-a rendelkezik rezszi hátralékkal.
- A támogatás fő szabályai a következők voltak:
 - A rászoruló lakhatási költségeinek bizonyos jövedelemhatár alatt mindenki számára hozzáférhető volt, ezért az állami támogatás nagyon fontos eszköz volt a lakhatási szegénység által leginkább sújtott emberek problémáinak kezelésében.
 - Csak a szegény háztartások számára volt hozzáférhető, mivel a hatályos szabályok szerint 2011. szeptember 1-től a nyugdíjminimum 250%-a, azaz 71 250 forint a jogosult háztartások egy főre eső jövedelmének határa alatt lehetett igényelni (a gyakorlatban 60 ezer forint jövedelem felett már nem lehetett igényelni, mivel a támogatás legkisebb folyósítható összege 2500 Ft volt).
 - Azok a háztartások részesültek a legmagasabb támogatásban, melyekben az egy főre eső havi jövedelem 14 ezer forint körül vagy az alatt mozgott.
 - A támogatásban részesülő háztartások közel felében az egy főre eső havi jövedelme nem érte el a 28 500 forintot.
 - Az esetek többségében (61%-ában) a támogatást nem készpénzben folyósították a jogosultaknak, hanem egyenesen a szolgáltatóknak utalták vagy fűtőanyag formájában adták oda, ezért a támogatás megszűnését az esetek többségében a közműszámlák hirtelen megugró összegében fogják a kedvezményezettek érezni.
 - A lakásfenntartási támogatás összege eddig nagyon alacsony (2013-ban havonta átlagosan 3870 forint) volt. Ez a legszegényebb háztartások lakhatási költségeinek is kevesebb, mint 10%-a, ezért az összeg növelésére lett volna szükség.
 - Az utóbbi években az energia- és gázár-támogatások megszűnésével, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a szociális segély csökkenésével a támogatás egy egyre növekvő jelentőségű eszköz volt majdnem félmillió háztartás lakhatási problémáinak kezelésében.

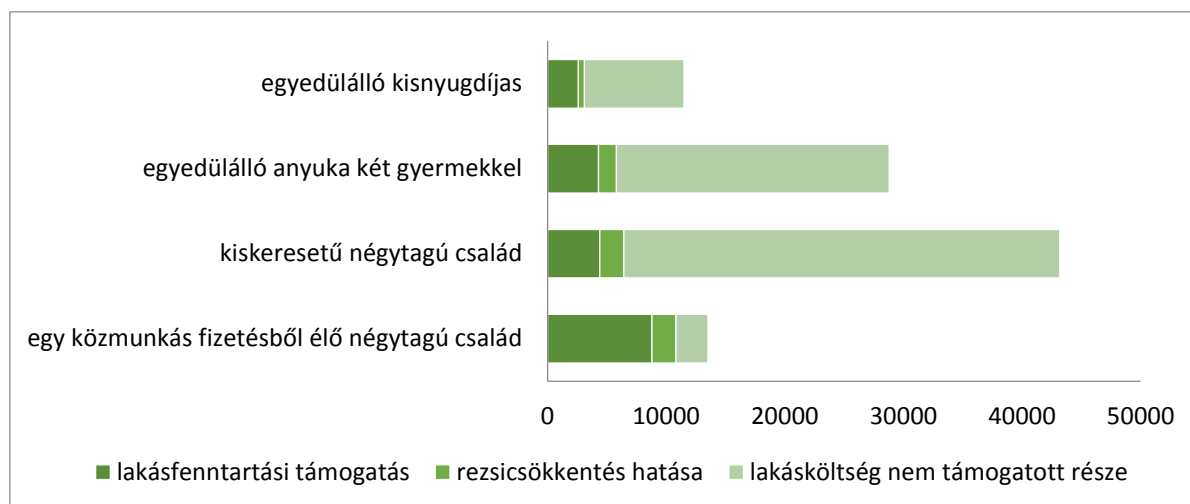
- A támogatás 90%-át az állam, 10%-át az önkormányzatok állták.
- A támogatás összegét a háztartás egy főre jutó jövedelme és a háztartás tagjainak száma alapján számolták ki.

Lakhatási költségek és lakásfenntartási támogatás az egyes háztartások költségvetésében

Bemutatunk néhány tipikusnak mondható családot, akik lakásfenntartási támogatásban részesülhettek 2014-ben még. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy ez a támogatási forma nem csak a mélyszegénységben élőket segítette. Sok alacsony jövedelmű, de aktívan dolgozó család és kisnyugdíjas is részesült a lakásfenntartási támogatásban.

	teljes jövedelem	lakásköltség ¹	rezsicsökkentés hatása ²	lakásfenntartási támogatás
egy közmunkás fizetésből élő négytagú család	47 000	13 536	2024	8800
kiskeresetű négytagú család	150 000	43 200	2024	4400
egyedülálló anyuka két gyermekkel	100 000	28 800	1518	4300
egyedülálló kisnyugdíjas	40 000	11 520	506	2600

A támogatás aránya a lakásköltségekben

Például egy közmunkás fizetésből élő család számára a támogatás 8800 Ft-ot jelentett, a lakásköltségeik 65%-át. De egy kétgyermekes alacsony keresetű egyedülálló anyuka számára a 4300 Ft-os támogatás a költségek 15%-át, míg egy kisnyugdíjas számára lakásköltségek akár 20%-át fedezhette a most megszűnő támogatás.

¹ A Habitat for Humanity 2013-as lakhatási szegénységről szóló jelentésének adataival számolva.

² A Habitat for Humanity 2013-as lakhatási szegénységről szóló jelentésének adataival számolva.

A támogatás megszüntetésének várható következményei

- A lakásfenntartási támogatásról ezentúl az önkormányzat a saját hatáskörében dönt majd, ami a támogatást esetlegessé teszi.
- Habár a kormányzat egy 30 milliárd forintos központi keretből támogatja a kevesebb helyi adóbevétellel rendelkező önkormányzatok szociális segélyezési feladatait, a törvény nem rendelkezik arról, hogy a települések pontosan milyen támogatásra és milyen társadalmi csoportokra célozva költhetik el a keretből kapott támogatást. Ebből kifolyólag előfordulhat, hogy az önkormányzat nem a rászorulókat célozza települési támogatásaival.
- A kialakuló rendszerben a célzottabb önkormányzati segélyezés ellen hat, hogy az egyes önkormányzatok segélyezési gyakorlatában mutatkozó jelentős különbségek visszaéléseket indíthatnak el, ösztönzést adva a korábbi támogatásuktól eleső szegényeknek a bőkezűbben segélyező önkormányzatoknál való lakcímbejelentéshez. Jelentős különbségek megléte esetén akár külön üzletág épülhet a bőkezűbb önkormányzatok lakcímeinek árusítására, egyes önkormányzatok pedig a szabad mozgást szűkítő rendeletek elfogadásával vagy a települési támogatásaik csökkentésével reagálhatnak a folyamatra.
- Az önkormányzat által opcionálisan nyújtható segély még jobban növeli az önkormányzatok érdekeltségét a szegénység területükről való kiszorításában, ezzel is fokozva a szegregációt.
- A segélyezés helyi hatáskörbe utalásával a rászorulókat kiszolgáltatja a helyi hatalmi viszonyoknak, önkényeskedésnek.
- Mivel korábban a támogatás összegének növelésére lett volna szükség, a megszüntetéssel a túlnyomó többségben saját tulajdonú lakásban élő lakosságnak még nehezebb lesz lakását fenntartania és működő szociális bérlakás-rendszer hiánya miatt egyre több családot veszélyeztethet a kilakoltatás.
- A kilakoltatás esélyét lényegesen megnöveli az adósságkezelési szolgáltatás megszüntetése (2013-ban 8166 személy vette igénybe a támogatást adósságcsökkentési támogatással együttesen).
- A rendszeres szociális segély megszüntetésével a legkiszolgáltatottabb emberek terhei nőnek, több segélyforma egyidejű megszüntetése előreláthatatlan negatív következményekkel járhat.

A megszüntetés indokolatlansága

A lakásfenntartási és adósságkezelési támogatás 2012-ben 23,6 milliárddal terhelte meg az állami költségvetést, mely tétel a költségvetésben a támogatás jelentőségéhez képest elenyésző.

- A legalacsonyabb jövedelmű háztartások esetében a rezsicsökkentés sem mérsékelte a lakhatási költségeket olyan mértékben, hogy az indokolná a támogatás megszüntetését. A legalsó jövedelmi ötödben csak kis mértékben jelentkezett a rezsicsökkentés hatása, körükben átlagosan 1925 forint (egy főre vetítve 506 forint) volt a havi megtakarítás. A fával fűtő háztartásokat különösen kis mértékben érte el.
- A közmunka jelenlegi formájában nem alkalmas arra, hogy helyettesítse a lakhatási támogatást. Bár az elérhető jövedelem magasabb, mint a bérpótló juttatás címén segélyként igényelhető összeg. De a közmunkások folyamatos foglalkoztatása nem biztosított, így a közmunka nem érhető el mindenki számára (pl. az alacsony jövedelmű dolgozók vagy

kisnyugdíjasok számára). A közmunkások munkaerő-piaci elhelyezkedési rátája alacsony, ezért az abból származó jövedelem esetleges.

A 2012-es év lakhatással kapcsolatos költségvetési kiadásai

Véleményünk szerint továbbra is szükséges lenne egy koherens lakáspolitikai megteremtése, amely érzékeny a szegénységben élők problémáira. A lakásfenntartási támogatás megszüntetése e céllal ellentétes hatást vált ki.

Szükségesnek tartjuk:

- A lakásfenntartási költségek átfogó, szektorsemleges és megfelelő mértékű támogatási rendszerének kialakítását.
- A szociális bérlakás-rendszer, az adósságkezelés és a magáncsőd egymásra épülő rendszerének kiépítését.
- Az önkormányzatok ösztönzését a lakásfenntartási és adósságkezelési támogatások megfelelő szabályozására, számukra források biztosítása a támogatások fedezetére.
- A hátrányos helyzetű településeken a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelés kiemelt támogatását. Források biztosítását e programok fejlesztésére, és finanszírozására.

Budapest, 2015.02.24.

További információk

www.habitat.hu

habitat@habitat.hu

Sajtóinformációk: Rozsnyai-Porpáczy Anett, anett.porpacz@habitat.hu e-mail címen vagy a +36-205-762612-es telefonszámon.